

De groene draad

Tekst: Egbert Jonkheer
Foto's: Egbert Jonkheer en Soma College

SOMA COLLEGE EN SOMA
BEDRIJFSOPLEIDINGEN, HARDERWIJK

Het Nieuwe Draaien komt in de opleiding van machinisten en monteurs inmiddels ruimschoots aan bod, maar hoe bereid je leerlingen en cursisten voor op een duurzame toekomst? We bezochten het Soma College, de vakopleider voor infra in Harderwijk. “Het vak verandert, machines veranderen en het type student verandert mee.”

**‘VAN OUDSHER
HEERST ER EEN
SFEERTJE VAN: GAS
EROP, ROOK UIT DE
UITLAAT EN GAAN’**

Een groepje eerstejaars leerlingen is virtueel aan het graven op de simulatoren van het Soma College in Harderwijk. Op een realistische manier geven de schermen weer wat hun machines doen als zij de pedalen en joysticks bedienen: de één graaft een gat ergens in een binnenstad, de ander is een zandbaan aan het egaliseren. Ook aan de achterkant gaat het er zo realistisch mogelijk aan toe. De software houdt bij hoe efficiënt er wordt gewerkt en hoeveel brandstof erdoor gaat. “Op die manier kun je ze goed laten zien hoe je de

juiste balans vindt tussen economisch werken en voldoende capaciteit draaien”, legt docent Daniël Stronks van de machinistenopleiding uit. “Van oudsher heerst er een sfeertje van: gas erop, rook uit de uitlaat en gaan. We vinden het echter belangrijk om de jongelui bewust te maken van de effecten van hun gedrag”, aldus Stronks. Ook op de grote zandbanen van het voormalige defensie terrein, waar de ouderejaars met echt materieel draaien, is er aandacht voor efficiënt en zuinig draaien. “Alleen al met de juiste inrichting van de werkplek bespaar je meer dan je denkt. Korte lijnen, met zo weinig mogelijk hoogteverschil oppakken en niet onnodig een volle bak door de grond halen: dan heb je al snel weer een paar procenten te pakken. Juist dat vakmanschap maakt het leuk. We willen dat ze trots zijn op zuinig draaien.”

SPECIALE AANBIEDING

Wil je ook slim besparen op de exploitatiekosten van je machinepark? Schrijf dan je medewerkers voor juli 2021 in voor de cursus Het Nieuwe Draaien via de website van Soma Bedrijfsopleidingen (www.somabedrijfsopleidingen.nl) en ontvang met de code ‘GRONDIG’ tien procent korting.

NIEUWE TECHNIEKEN

Naast aandacht voor de principes van Het Nieuwe Draaien, die al langer in de lessen worden verwe-

ven, kloppen er talloze nieuwe technieken aan de poort. “Onze wereld zal flink veranderen tussen nu en 2030”, zegt Martin van den Berg, docent van de monteursopleiding van het Soma College. “Bedrijven komen met allerlei nieuwe technieken. Welke technieken het gaan halen en welke niet, dat weet natuurlijk niemand precies, maar wij willen onze leerlingen wel zo goed mogelijk voorbereiden. Daarover staan we in nauw contact met importeurs.”

‘ALLEEN AL MET DE JUISTE INRICHTING VAN DE WERKPLEK BESPAAR JE MEER DAN JE DENKT’

Stap voor stap zetten hij en zijn collega’s nieuwe modules op, waarin aandacht is voor elektrificatie, voor energiedragers zoals waterstof en voor alternatieve brandstoffen zoals biodiesel en HVO. Wat is het, wat doet het, wat kun je ermee en hoe werk je er veilig mee? Alle docenten hebben inmiddels een cursus e-voertuigen gevolgd en zijn NEN9140-gecertificeerd, wat betekent dat ze mogen werken onder de kap van elektrische machines. “Je moet weten wat er gebeurt en hoe je er veilig mee kunt werken, want 400 volt op je lijf is echt niet fijn en kan levensgevaarlijke situaties opleveren als je niet weet wat je doet. Alle studenten die hier op school komen, krijgen op z’n minst de basiskennis mee. Ook bouwen we verder aan verdiepende lesprogramma’s en zijn we bezig om meer elektrische machines in onze vloot op te nemen.”

‘ER WORDEN OOK ANDERE EISEN GESTELD AAN DE MENSEN DIE HET SOMA COLLEGE OPLEIDT’

ANDERE VAARDIGHEDEN

Opleidingsmanager Bea Meijer ziet dat de ontwikkelingen in de techniek razendsnel gaan, maar ook dat er andere eisen worden gesteld aan de mensen die het Soma College opleidt. “Het takenpakket van de toekomstige werknemers wordt breder. Vieze handen willen maken en technisch inzicht blijven belangrijk, maar er komen skills bij op gebied van ICT en communicatie. Voor de machinisten geldt dat ze ook kennis moeten hebben van flora en fauna, van CO2-prestaties en ook een vak als burgerschap is belangrijker dan ooit. Je bent een schakel in het geheel. Dat trekt ook weer andere typen leerlingen aan.”

Energie besparen begint bij het slim inrichten van het werkerrein. Het is één van de basislessen die leerlingen leren op het Soma College.

OVER TWINTIG JAAR IS ALLES ELEKTRISCH

Sytze Kloosterman is werkzaam als accountmanager bij Soma Bedrijfsopleidingen, dat opleidingen en kortdurende cursussen en trainingen voor volwassenen uit de sector verzorgt. Kloosterman is de geestelijk vader van Het Nieuwe Draaien. Na een carrière als aannemer in de GWW werd hij docent en ontwikkelde hij een cursus rond effectief en efficiënt machinegebruik. “Geld besparen voor je baas, daar begon het mee, maar de milieuprestaties gaan daarmee hand in hand”, vertelt hij. De beginselen van zijn lesmethode zijn door de BMWT gedeponereerd als Het Nieuwe Draaien. Soma Bedrijfsopleidingen is de grootste gecertificeerde opleider en biedt merkonafhankelijke cursussen aan. Hoewel hij niet meer als docent actief is, zit Kloosterman boven op de laatste ontwikkelingen en is hij nauw betrokken bij de ontwikkeling van het lesmateriaal. “Het blijft mooi om te zien. Nog steeds kom ik ervaren machinisten tegen die verbaasd zijn hoeveel brandstof ze kunnen besparen. Gemiddeld gaat het om een besparing van tien procent, al verschilt natuurlijk elke situatie. Het voorkomen van onnodig stationair draaien levert de grootste winst op. Dat gaat al snel om een half uur per dag. Daarmee bespaar je per machine al gauw enkele duizenden euro’s aan brandstof per jaar. Naast CO2 scheelt het ook relatief veel fijnstofuitstoot, want bij stationair draaien is de verbranding onvolledig”, aldus Kloosterman. Via coaching ‘on the job’ kijken de opleiders mee en is er een wisselwerking met machinisten op hun eigen machines. “Dat werkt het best en is vaak ook het leukst.” Soma biedt sinds kort ook de mogelijkheid om kennis te maken met elektrisch aangedreven machines. “Waar let je op en wat doe je bij brand of wanneer je te water raakt? Mensen weten er weinig van. Terwijl je op steeds meer plaatsen de apparatuur tegenkomt. Ik verwacht dat over twintig jaar alles elektrisch is: kleine machines met accu’s, grotere machines via een energiedrager, zoals waterstof of mierenzuur. Wat mij zorgen baart, is dat nog niet iedereen ermee weet om te gaan. Rijden is vaak geen probleem, maar wat doe je onder de kap? Daar gaan we de komende tijd bedrijven bij helpen. Ook moet je samen met opdrachtgevers nadenken over de inzet, want het staat leuk in de aanbesteding, maar hoe maak je die CO2-bijdrage ook echt waar? Hoe snel gaan die accu’s leeg en waar ga je die dingen opladen midden in het stadscentrum? Nu hoor ik nog wel eens een aggregaat op de achtergrond brommen om stroom te genereren.”